

Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi Teataja

Nr. 17.

11. detsembril 1934.

Nr. 17.

Rahvamajade järelevalve teostamise kord.

Haridus- ja sotsiaalmin. Teaduse ja kunsti osakonna 1934. a. 5. detsembri ringkiri nr. 250 rahvamajade kodukordade koostamise, kinnitamise ja maksmapanemise asjas.

Rahvamaja kodukorra koostamise juhtnõõrid.

Haridus- ja sotsiaalmin. Teaduse ja kunsti osakonna 1934. a. 5. detsembri ringkiri nr. 249 rahvamajade tegevuseks soovitatavate seadete ja õppevahendite asjas.

Haridus- ja sotsiaalministri määrus rahvamajade võrgu täiendamise asjas.

Haridus- ja sotsiaalmin. 1934. a. 29. novembri ringkiri nr. 32133 isamaalise kasvatuse asjas.

Haridus- ja sotsiaalmin. Koolivalitsuse 1934. a. 22. novembri ringkiri nr. 32065 halbade eluviisidega õpilaste koolist kõrvaldamise asjas.

Haridus- ja sotsiaalmin. 1934. a. 3. detsembri ringkiri nr. 32155 ajakirja „Eesti Kool“ õppeasutistele tarvilikuks ja kohustuslikuks õppevahendiks tunnustamise asjas.

Haridus- ja sotsiaalmin. Koolivalitsuse 1934. a. 5. detsembri ringkiri nr. 32170 Eesti Rahvaluule Arhiivi poolt korraldatava rahvamängude kogumisvõistluse asjas.

Haridus- ja sotsiaalmin. Kutseoskuse osakonna 1934. a. 6. detsembri korraldus nr. 6280 koolitunnistuste asjas.

Teadaanne ajakirja „Eesti Kool“ tellimise ja õppeasutistele saatmise asjas.

AMETLIK OSA.

Rahvamajade järelevalve teostamise kord.

Alus: Rahvamajade seaduse § 24 (RT 53 — 1931).

§ 1. Järelevalve rahvamajade üle kuulub haridus- ja koolinõunikudele ning teistele Õppe- ja kasvatustöö ülevälve seaduse § 3 tähendatud ametnikkudele ja eriteadlastele kui ka vastavate maa- ja linnakoolivalitsuste juhatajatele.

§ 2. Järelevalve rahvamajade üle seisab rahvamajade revideerimises ja nende juhtivate organite instrueerimises.

§ 3. Rahvamajade revideerimise otstarve on selgusele jõuda rahvamajade seisukorra ja nende tegevuse tingimuste ning tulemuste kohta.

§ 4. Revideerimise ülesannete täitmiseks ülevälve teostajad vaatavad üle rahvamaja ruumid, seaded ja õppevahendid ja tutvuvad rahvamaja asjaajamisega, ühtlasi selgitades, kas on sellel alal täidetud rahvamajade kohta käivate seaduste ja määruste nõuded ning vastavad juhtnõõrid ja korraldused.

§ 5. Instrueerimine seisab nõu ja juhatuste andmises rahvamajade juhtivatele organitele.

§ 6. Instrueerimise ülesannete täitmiseks ja soovitatavate tulemuste saavutamiseks rahvamajades ülevalve teostajad:

- 1) juhivad rahvamajade juhatajate, juhatuse liikmete ja ülalpidajate tähelepanu rahvamajade revideerimisel avaldunud puudustele;
- 2) aitavad lahendada rahvamajade kasutamisel tekkinud lahk-
arvamisi ja arusaamatusi;
- 3) annavad seletusi rahvamajadesse ja nende tegevuse arendamisse puutuvates küsimustes;
- 4) soovivad vastavat kirjandust ja muid vahendeid rahvamajade tegevuse viljakuse tõstmiseks.

§ 7. Koolinõunikud on kohustatud revideerima nende tegevuspiirkondadesse kuuluvaid rahvamaju vähemalt kord kolme aasta kestusel.

Teised õppe- ja kasvatustöö ülevalve teostajad ning maa- ja linnakoolivalitsuste juhatajad revideerivad rahvamaju võimaluste järgi.

§ 8. Koolinõunik võib tarbekorral vastava koolivalitsuse juhataja nõusolekul volitada teostama järelevalvet rahvamajade üle tagavaraõpetajaid, kes töötavad sel puhul koolinõunikult saadud juhtnõõride alusel.

§ 9. Iga kooliaasta kohta esitab koolinõunik oma üldise aruande osana aruande oma tegevuspiirkonda kuuluvate rahvamajade seisukorra ja tegevuse või kasutamise üle vastavale koolivalitsusele ja Haridus- ja sotsiaalministeeriumile.

Aruanne sisaldab rahvamajade arvu kooliaasta algul ja lõpul, kooliaasta kestusel avatud uute rahvamajade loetelu ning lühikese kirjelduse rahvamajade seisukorrast ja tegevusest kooliaasta kestusel.

§ 10. Ülevalve teostamine rahvamajas asuvate õppe- ja kasvatusasutiste (koolid, kursused, rahvaulikoolid, lasteaiad j.t.), raamatukogude ja teiste haridusasutiste üle toimub Õppe- ja kasvatustöö ülevalve teostamise määruses ettenähtud alustel ja korras.

Tallinnas, 5. detsembril 1934 a. Nr. 247.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Teaduse ja kunsti osakonna direktor G. Ney.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Teaduse ja kunsti osakonna 1934. a. 5. detsembri ringkiri nr. 250 maa- ja linnakoolivalitsustele rahvamajade kodukordade koostamise, kinnitamise ja maksmapanemise asjas.

Rahvamajade seaduse § 22 (RT 53 — 1931) on tähendatud, et rahvamaja ülalpidaja koostab rahvamaja kodukorra tema tegevuspiirkonnas asuvate hariduslike asutiste ja seltskondlike organisatsioonide osavõtul Haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt antavate juhtnõrde alusel ning et selle kodukorra kinnitab vastav maa- või linnakoolivalitsus.

Selle paragrahvi nõuete täitmiseks paneb Haridus- ja sotsiaalministeerium maksma siin juurdelisatud Rahvamaja kodukorra koostamise juhtnõõrid ja palub Teid teha need juhtnõõrid teatavaks rahvamajade võrku kuuluvate rahvamajade ülalpidajatele ja teha neile korraldus asuda rahvamajade kodukordade koostamisele nende juhtnõõride alusel.

Seejuures teatab Teile ministeerium, et kodukorrad peavad olema koostatud, kinnitatud ja maksma pandud hiljemalt 1. jaanuariks 1936.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Teaduse ja kunsti osakonna direktor G. Ney.

Rahvamaja kodukorra koostamise juhtnõõrid.

Alus: Rahvamajade seaduse § 22 (RT 53 — 1931).

§ 1. Rahvamaja kodukord tuleb koostada selliselt, et rahvamaja tegevuspiirkonnas asuvad hariduslikud asutised ja seltskondlikud organisatsioonid ning kodanikud saaksid kasutada rahvamaja ja selle seadeid ning õppevahendeid võimalikult täielikumas ulatuses nende ürituste teostamiseks, mis Rahvamajade seaduse § 2 nimetatud.

§ 2. Kui rahvamaja ei mahu kogu rahvamaja ülesannetega kooskõlas olev tegevus, siis on vaja rahvamaja ruumide ja seadete ning õppevahendite kasutada andmisel eelistada neid organisatsioone, kes rahvamaja püstitamisest rohkem osa võtnud või selle ülalpidamisele rohkem kaasa aitavad, samuti laiema ulatusega ettevõtteid ja suurema tähtsusega üritusi.

Soovitav on kodukorras ära tähendada, missugused organisatsioonid ja asutised ja millises järjekorras võivad rahvamaja kasutada. Väljaspool järjekorda võivad rahvamaja kasutada riiklisel toetusel töötav rändteater või rändorkester.

§ 3. Rahvamajas ei tohi aset leida tegevus, mis on vastolus rahvamaja ülesannetega ning tunnustatud kõlbliste põhimõtetega ja kooskõlalise seltskondliku ühistöö alustega.

§ 4. Rahvamaja ruumide ja seadete kasutamine ning rahvamaja tegevuse korraldamine peab toimuma sellekohase töö- või kasutamiskava alusel, mis koostatakse igaks tegevusaastaks rahvamaja juhataja poolt rahvamaja tegevuspiirkonnas asuvate hariduslikkude asutiste ja seltskondlikkude organisatsioonide kaastegevusel ning kinnitatakse rahvamaja ülalpidaja poolt.

§ 5. Rahvamaja kodukord peab sisaldama rahvamaja töö- või kasutamiskava koostamise ja teostamise ligemad alused. Need alused olgu kooskõlas erapooletuse, õigluse ja seltskondlikkude organisatsioonide isetegevuse põhimõtetega ning aidaku kaasa kultuuritöö võimsale edendamisele rahvamajas.

§ 6. Rahvamaja ülalpidaja võib võtta maksu rahvamaja kasutamise eest vastava maa- või linnavalitsuse poolt kinnitatud normide järgi. Need normid võivad olla erinevad rahvamajas toimuvate üksikute tegevusalade järgi, kuid need normid peavad olema ühtlased kõikidele rahvamaja tegevuspiirkonnas asuvatele seltskondlikkudele organisatsioonidele.

Kui rahvamaja kasutamisel tekivad arusaamatused ülalpidaja ja teiste kohalikkude organisatsioonide vahel, siis lahendab need arusaamatused vastav maa- või linnakoolivalitsus. Võimalikkude põhimõtteliku tähtsusega küsimuste lahendamiseks annab juhtnõore Haridus- ja sotsiaalministeerium.

§ 7. Raamatukogu ja lugemistoa ruumide eest ning ruumide kasutamise eest kursuste, teaduslikkude loengute ja õpiringide korraldamiseks võib võtta maksu ainult nende ruumide kasutamisega ühenduses olevate tegelikkude kulude ulatuses.

§ 8. Rahvamaja ruumide kasutamise eest võetud maksu võib tarvitada ainult rahvamaja ülalpidamiseks ja tegevuse arendamiseks ning rahvamaja ehitamisel tekkinud kulude tasumiseks.

§ 9. Rahvamaja kodukord sisaldagu vastavad normid kodanikkude käitumise kohta rahvamajas kui ka tarvilikud tervishoidlikud nõuded.

§ 10. Rahvamaja kodukord võib ette näha kitsendusi või keeldu rahvamaja kasutamise alal nendele asutistele, organisatsioonidele ja isikutele, kes ei täida käesolevate juhendite § 9 tähendatud norme ja nõudeid või kes üldse ei täida oma kohustusi rahvamaja suhtes, kusjuures aga sel puhul kodukord peab sisaldama ka nende kitsenduste või keelu maksmapanemise otsustamise korra ja edasi-kaebuse korra otsustele kitsenduste või keelu suhtes. Edasi kaevata võib vastavale maa- või linnakoolivalitsusele.

§ 11. Rahvamaja kodukorra kava koostajaks on rahvamaja ülalpidaja, kes saadab selle kava seisukoha võtmiseks kõigile rahvamaja tegevuspiirkonnas asuvatele asutistele ja seltskondlikkudele organisatsioonidele. Selle järele kutsub rahvamaja ülalpidaja kokku

nõupidamise nende asutiste ja organisatsioonide esindajate osavõttel rahvamaja kodukorra kava arutamiseks.

§ 12. Arvestades nõupidamisel avaldatud seisukohti ja soove, koostab rahvamaja ülalpidaja kodukorra lõplikul kujul ning esitab selle ühes nõupidamise protokolliga ära kirjaga vastavale maa- või linnakoolivalitsusele kinnitamiseks.

Tallinnas, 5. detsembril 1934 a. Nr. 248.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Teaduse ja kunsti osakonna direktor G. Ney.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Teaduse ja kunsti osakonna 1934 a. 5. detsembri ringkiri nr. 249 maa- ja linnakoolivalitsustele rahvamajade tegevuseks soovitatavate seadete ja õppevahendite asjas.

Rahvamajade seaduse § 23 (RT 53 — 1931) on tähendatud, et Haridus- ja sotsiaalministeerium koostab rahvamaja tegevuseks soovitatavate seadete ja õppevahendite nimestiku.

Selle paragrahvi alusel teatab Teile Haridus- ja sotsiaalministeerium ja palub Teid edasi teatada rahvamajade võrku kuuluvate rahvamajade ülalpidajatele, et rahvamajades on soovitatavad ja tarvilikud rahvamajade eduka tegevuse huvides eeskätt järgmised seaded ja õppevahendid:

- 1) toolid, pingid ja kateeder saalis; laudad ja toolid või pingid einelauaruumis; riietenagid riietehoiuruumis;
- 2) töölaudad, toolid või pingid ja kapid loengute, kursuste, õpiringide ja seltskondlikkude organisatsioonide tubades;
- 3) näitelava seadeldis;
- 4) klaver, seinatahvel, üldine maakaart, Eesti maakaart, valguspiltide aparaat, kinoaparaat, raadioaparaat.

Peale selle on tarvilikud vastavad seaded raamatukogus ja lugemistoas. Kuna aga need seaded on sõltuvad raamatukogu ja lugemistoas korraldamise süsteemist ja tegevuse põhimõtetest ja selle üle on võimalik saada üksikasjalikumaid juhendeid vastavatest raamatutest, siis ministeerium ei loetle neid seadeid, vaid soovib kasutada nende seadete alal A. Sibul'i raamatut „Raamatukoguhoidja käsiraamat“ ja A. Kurvits'a raamatut „Raamatukogu ja vabaharidustöö“.

Sellest teatades soovib ministeerium ühtlasi kasutada rahvamaja tegevuses ka teiste vastavate asutiste seadeid ja õppevahendeid kui ka nõutada ajutiseks kasutamiseks tarvilikke vahendeid vastavatel liitudel, keskseltsidel ja keskasutistel.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Teaduse ja kunsti osakonna direktor G. Ney.

Haridus- ja sotsiaalministri määrus rahvamajade võrgu täiendamise kohta.

Antud Rahvamajade seaduse § 13 (RT 53 — 1931) alusel kokkuleppel Põllutöoministriga.

Haridus- ja sotsiaalministri määrus rahvamajade võrgu kinnitamise kohta (HSM Teataja 11 — 1933) täiendatakse järgmiselt:

Võtta rahvamajade võrku täiendavalt järgmised rahvamajad nende ringkondade nimede järgi:

Virumaal:

45) Soldina-Joala.

Valgamaal:

19) Pikasilla.

Võrumaal:

41) Mõniste.

Tallinnas, 30. novembril 1934 a. Nr. 245.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Teaduse ja kunsti osakonna direktor G. Ney.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi 1934 a. 29. novembri ringkiri nr. 32133 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja koolide juhatajaile ning õppe-nõukogudele isamaalise kasvatuse asjas.

Meie riik elab praegu mitmesuguste ümberkorralduste aja-järgus. Mitte ainult riigi valitsemise ja majanduse, kuid ka vaimse kultuuri alal on märgata uusi selgemaid sihtjooni, mis kõik peavad viima meie riigi välja paremale tulevikule, viima välja nendest raskustest, milledesse olime sattunud viimaseil aastail. On alanud uus ajajärk riigis, kus rahvustunne on saanud uut jõudu ja väljendub spontaanselt terves meie avalikkuses. Arusaadavalt on sellele voolule kaasa tõmmatud ka kool kui riigi kultuurelu aluspõhi. Olles rajatud juba Eesti iseseisvuse algpäevadest alates rahvuslikule alusele ja töötades seni lakkamata sellel alusel, peab meie kool nüüdsest peale veel rohkem süvendama noorsoos lugupidamist oma rahvuse ja isamaa vastu.

Koolil on võimalik selles suunas palju teha. Kõigepealt tuleb õpilastele igal parajal juhul selgitada rahvusliku aate kohaselt neid suuri ülesandeid, mis meie esivanemad, kultuuritegelased ja rahvajuhid ning kogu olev põlv Eesti rahva kasuks teinud. Samuti ka ülesandeid, mis seisavad meil veel ees oma rahvuse ja iseseisvuse säilitamiseks ning kindlustamiseks. Et noorsugu saaks selgema pildi Eesti iseseisvuse tähtsusest, tuleb õpilastele näidata, mida meie oma

lühikese iseseisvuse aja kestel oleme juba saavutanud ja kuivõrd tähtis on see meile ja meie tulevastele põlvedele. Teiseks tuleb õpilastele sisendada rahvuslikku ühistunnet ja ühistahet, rõhutades selle tähtsust nüüd ja tulevikus. Ühenduses sellega tuleb tõsta õpilaste huvi meie vaimse elu saavutuste, meie kirjanduse, muusika ja kujutavate kunstide vastu, kuna need saavutused kuuluvad rahvale kui tervikule ja on aluseks uute rahvuslike väärtuste loomisel. Kolmandaks tuleb tõsta õpilaste silmas lugupidamist meie rahva füüsilise töö ning majandusliku tegevuse vastu, kuna meie oma töö loob pinna, mis tarvilik meie majanduslikule rippumatusele. Üldse tuleb õpilastele näidata kõiki positiivseid saavutusi meie elus, arendada usku ja lugupidamist meie kultuuri- ja riigitegelastesse ja jaa-tavat suhtumist Eesti Vabariigisse, mida meil kõigil, kes elame Eesti pinnal, tuleb pidada kalliks ja mille kasuks töötada on iga kodaniku püham ja ausam kohustus.

Ülaltoodu on maksev ka vähemusrahvuste koolide kohta, kes peavad sisendama oma õpilastele armastust ning lugupidamist Eesti riigi vastu ja kasvatama oma õpilastes ühtekuuluvuse tunnet eesti rahvaga ühisesse riigi kodanikkude ühiskonda. Eesti on annud oma rahvustele ühesugused õigused, on kindlustanud vähemusrahvustele emakeelse õpetuse samadel alustel kui eesti rahvusest lastele ja on peale selle annud vähemusrahvustele kultuurautonoomia, mille alusel nad ise võivad korraldada ja juhtida oma kultuurala. Seepärast ootab ka Eesti oma vähemusrahvustelt häatahtlikku ja tihedat kaastööd eesti rahvaga meie ühise kodumaa hääks ja seda peab eeskätt tegema kool kui tähtsam tegur noorsoo kasvatusel alal.

Kõigele sellele koolijuhatajate ja õppejõudude tähelepanu juhtides, Haridus- ja sotsiaalministeerium teatab, et ülaltoodud põhimõtted peavad olema õppe- ja kasvatustöö aluseks kõigis koolides ja et koolidel tuleb õppenõukogus lähemalt läbi arutada ja otsustada, kuidas neid põhimõtteid paremini teostada. On vaja, et koolid ka väljaspool otsest õppetööd korraldaksid õpilastele sel alal koosviibimisi, sidudes neid rahvuslike tähtpäevadega, nagu seda on meie ajalooliste sündmuste aastapäevad, Eesti rahvuslike tege-laste sünni- ja surmapäevad ning teised sellekohased sündmused. Nendel koosviibimistel õpetajad, võimaluse korral ka õpilased, esi-negu päevakohaste kõnedega, deklamatsioonidega, koolipere laulgu isamaalikke laule või mängigu rahvusmänge. On mõeldav koosviibimistel ka näidendite või nende osade lavastamine, kui koolil on selleks vastavad ruumid ja õpilased, kes neid ülesandeid suudavad täita. Üldse tuleb säärestel koosviibimistel rakendada tegevusse õpilasi, kuna õpilaste aktiivne osavõtt siin omab suure kasvatusliku tähenduse.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Kutseoskuse osakonna direktor V. P äts.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsuse 1934 a. 22. novembri ringkiri nr. 32065 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, linna-, alevi- ning vallavalitsustele ja algkoolide juhatajaile halbade eluviisidega õpilaste koolist kõrvaldamise asjas.

Ühe koolivalitsuse poolt ülestõstetud küsimuse puhul, kas ja missuguses korras võib algkoolist kõrvaldada halbade eluviiside pärast õpilasi, kes saanud 14 aastaseks (vt. Av. algkoolide seaduse § 9 teine lõik), HSM Koolivalitsus seletab, et tähendatud õpilaste koolist kõrvaldamise kohta on maksvad Av. algkoolide seaduse § 11 eeskirjad, nimelt nende õpilaste koolist vabastamise otsustab, kui viimaste koolis viibimine on hädaohtlik teiste õpilaste julgeolekule või kõlblusele, maa- või linnakoolivalitsus (vähemusrahvuste kultuurvalitsus) kooli õppenõukogu ja kooliülalpidaja sellekohasel ettepanekul.

Direktor P. Mägraken.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi 1934 a. 3. detsembri ringkiri nr. 32155 maa-, linna-, alevi- ja vallavalitsustele ning kõigile teistele kooliülalpidajatele, maa- ja linnakoolivalitsustele ja vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, koolinõunikudele ning koolijuhatajatele ajakirja „Eesti Kool“ õppeasutistele tarvilikuks ja kohustuslikuks õppevahendiks tunnustamise asjas.

Haridus- ja sotsiaalministeerium teatab Teile, et Valitsemise korraldamise seaduse §§ 37—42 (RT 5 ja 36 — 1934), Avalikkude algkoolide seaduse § 48 (RT 46 — 1931) ja Keskkoolide seaduse § 25 (RT 47 — 1934) põhjal on Haridus- ja sotsiaalministeerium tunnustanud ministeeriumi poolt väljaantava ajakirja „Eesti Kool“i igale õppeasutisele tarvilikuks õppevahendiks ning teeb kooliülalpidajatele kohustuslikuks selle ajakirja muretsemise igale koolile.

Sellest Teile teatades palub ministeerium kooliülalpidajaid ja koolijuhatajaid hoolt kanda, et ajakiri „Eesti Kool“ oleks igas koolis, kasutades selleks kooliülalpidajate poolt koolidele määratavaid summasid ning tarbe ja võimaluse korral ka koolide erisummasid.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Kutseoskuse osakonna direktor V. Päts.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsuse 1934 a. 5. detsembri ringkiri nr. 32170 koolivalitsustele ja koolide juhatajaile Eesti Rahvaluule Arhiivi poolt korraldatava rahvamängude kogumisvõistluse asjas.

Eesti Rahvaluule Arhiiv, omistades rahvamängudele suure kultuurajaloolise tähtsuse ning eeldades, et meie rahvamängudes peaks leiduma rohkel määral niisugust ainetikku, mis vääriks uuesti elustamist, on asunud rahvamängude kogumisele ja saadab selleks koolidele trükitult vastava küsimuskava, paludes koolijuhatajailt ja õpetajailt heatahtlikku toetust ja kaasabi oma ettevõttele.

Sellest teatades palub Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Koolivalitsus koolijuhatajaid ja õpetajaid virgutada õpilasi rahvamängude kogumisele Eesti Rahvaluule Arhiivi küsimuskavas avaldatud juhendite järgi.

Direktor P. Mägraken.

Abisekretär K. Michelson.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi Kutseoskuse osakonna 1934 a. 6. detsembri korraldus nr. 6280 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele, koolijuhatajaile ja õppenõukogudele koolitunnistuste asjas.

I

Õpilaste hindamise ning klassi- ja koolikursuse lõpetamise määruses (RT 14 — 1934) ettenähtud tunnistuste vormid tööstuslike koolide (tööstus-, naiskutse-, tööstusõpilaste, kaevandus- ja kalanduskoolid ja pikaajalised tööstuslikud kursused) tarvis pannakse maksma siinjuures esitatud kujul.

1. Klassitunnistus (määruse § 5) kolmel leheküljel, lehekülje suurus 22×15 sm, vorm nr. 1.

2. Enne koolikursuse lõpetamist koolist lahkumise tunnistus (määruse § 8) ühel leheküljel, lehekülje suurus 36×22 sm, vorm nr. 2, tunnistuse nr. võetakse üldises kirjavahetuse korras (asjaajaja allkiri jääb ära, kui koolil ei ole asjaajajat).

3. Aineõppijale (tööstus- ja naiskutsekoolis) antakse tõendus õppimise kohta koolijuhataja poolt üldises kirjavahetuse korras koolijuhataja ja asjaajaja (kui viimane olemas) allkirjadega.

II

1. Aines, mis koosneb mitmest iseseisvast osast ja mis tunnistusel kuulub ühisele hindamisele, märgitakse nende iseseisvate osade hindamiste kokkuvõtte õppenõukogu otsuse järgi.

2. Kui õppeasutises õpitakse tööskust, siis lõppklassis kirjutatakse klassitunnistusel tööskuse hinnangule juurde, eraldi oskuse hinnangust, töötamise kiiruse hinnang.

3. Kui aines ei ole eksamit, siis võetakse klassitunnistuse üldkokkuvõtte I ja II poolaasta hinnangutest, kuna eksamite tulemuste lahtis tõmmatakse joon.

4. Kui õpilane oma füüsiliste puuduste pärast ei saanud võtta osa võimlemisest ja riigikaitselisest õpetusest, samuti ka laulmisest sama puuduste pärast või selle aine õpetamise seisukohast, siis tuleb tunnistusel nende ainete hindamise asemele tõmmata joon hindamise märkimise jaoks jäetud ruumi pikkusel, milline kord on maksev ka vabatahtlikult õpitava aine suhtes; klassitunnistusel (märkuste ja tähenduste lahtis) tuleb nimetada põhjus õpilase võimlemisest, riigikaitselisest õpetusest või laulmisest vabastamise kohta.

5. Nende õppeainete hindamise asemele, mis tunnistuse blanketil küll nimetatud, kuid mida klassis ei ole õpetatud, tuleb tõmmata samuti joon. Joone tõmbamisega tuleb kustutada ka muud tunnistuse tekstis kirjutamisest vabaksjäänud kohad.

6. Tunnistusel õppeainete loetelu all uute ainete juurdekirjutamisest vabaksjäänud kohad tulevad kustutada, kriipsutades neid läbi Z-ga.

7. Õpilaste ees- ja perekonnanimed tulevad kirjutada perekonnaseisu ameti poolt välja antud tunnistuste või õpilaste ristitunnistuste järgi.

8. Klassitunnistuse ja enne kooli kursuse lõpetamist koolist lahkumise tunnistuse paber on valge.

III

Käesolev korraldus hakkab maksma 15. detsembrist 1934 a. Seni maksvusolnud klassitunnistuse vorme võib kasutada erandina kuni 30. septembrini 1935 a.

Haridus- ja sotsiaalminister N. Kann.

Kutseoskuse osakonna direktori asetäitja Joh. Kiivet.

TUNNISTUSTE VORMID.

1. lehekülg.

Vorm nr. 1.

TÖÖSTUSKOOLI
 NAISKUTSEKOOLI
 TÖÖSTUSÕPILASTE KOOLI

(nimetus vastavalt tööstusliku kooli liigile)

KLASSITUNNISTUS.

(õppeasutise nimetus)

(tuuakse tarviduse korral) osakonna _____ klassi õpilane

(ees- ja perekonnanimi)

19..... kooliaastal.

2. lehekülg.

Õ p p e a i n e d	Edasijõudmine õppeaineis			
	I pool-aastal	II pool-aastal	Eksamid	Üld-kokkuvõte
1.	} Õppeainete nimetus vastavalt tööstusliku kooli liigile kinnitatud tunnikava alusel.			
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

3. lehekülj.

Õppenõukogu otsused ja tähendused.

I poolaastal.

Käitumine .....
 Hoolsus .....
 Puudunud ..... tundi
 Hilinenud ..... korda
 Koolitöö algab õppeaasta II pool-
 lel ..... jaanuaril 19..... a.
 Klassijuhataja .....
 Õpilase vanema või hooldaja
 allkiri.....

Otsus õppeaasta lõpul.

Viiakse ..... klassi.
 Jäetakse ..... klassi
 teiseks aastaks.

Järeleksam

(aastaaja või kuu nimetus)

(õppeaine või õppeainete nimetus)

II poolaastal.

Käitumine .....
 Hoolsus .....
 Puudunud ..... tundi
 Hilinenud ..... korda
 Koolitöö algab järgneval õppe-
 aastal ..... 19..... a.
 Järeleksamid algavad .....
 (aastaaja
 või kuu nimetus) 19..... a.
 Klassijuhataja .....
 Õpilase vanema või hooldaja
 allkiri.....

Märkusi ja tähendusi.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

(Kooli pitsat)

Koolijuhataja

TUNNISTUS.

Vorm nr. 2.

Selle tunnistuse omanik _____

õppis _____ 19 _____ a. kuni _____ 19 _____ a.

(õppeasutise nimetus)

(tuuakse tarviduse korral)

tema käitumine oli _____ osakonnas, kusjuures ja tema edasijõudmine

õppeaineis hinnati järgmiselt.

1. _____	} Õppeainete nimetus vastavalt tööstus- liku kooli liigile.	_____
2. _____		_____
3. _____		_____
4. _____		_____
5. _____		_____
6. _____		_____
7. _____		_____
8. _____		_____
9. _____		_____
10. _____		_____

_____ lahkus _____

(Ees- ja perekonnanimi)

(õppeasutise nimetus)

_____ osakonna _____ klassist
 selle klassi kursust lõpetamata. _____
 (tuuakse tarviduse korral) (kirjutada sõnaga)

Tunnistuste järgi on _____

_____ riigi kodanik, sündinud _____ 19 _____ a.

(riigi nimetus)

_____ 19 _____ a.

Nr. _____

(Kooli pitsat)

Koolijuhataja.

Asjaajaja.

Teadaanne ajakirja „Eesti Kool“ tellimise ja õppeasutistele saatmise asjas.

Eeloleva 1935 aasta jaanuarist hakkab Haridus- ja sotsiaalministeerium välja andma pedagoogilist ajakirja

„Eesti Kool“,

mille ülesandeks on käsitleda ja selgitada küsimusi pedagoogika, psühholoogia, didaktika, metoodika, rahvusliku, kõlbla ja usulise kasvatusel, koolitervishoiu, kutsehariduse, kirjanduse, kunsti, vabariiduse ning lastehoolekande ja noorsookaitse ning teistelt õppe- ja kasvatusaladelt, valgustades neid küsimusi kaasaegse teaduse, õppe- ja kasvatusetöö ülesannete ning kultuuriliste sihtide seisukohalt, ja sellega aidata kaasa õppejõudude ning haridus- ja kasvatusetegelaste arenemisele ja kutselisele täienemisele. Samuti avaldatakse selles ajakirjas kirjutusi üldkultuuriliste küsimuste kohta kui ka ilmunud raamatute arvustusi ja teateid hariduselust.

Ajakirja „Eesti Kool“ tahab Haridus- ja sotsiaalministeerium toimetada nõnda, et ta suudaks valgustada eelpooltähendatud küsimusi igakülgelt ja põhjalikult ning aidata kaasa nende küsimuste otstarbekohasele lahendamisele rahva hariduse tegelikus töös.

Ajakirja „Eesti Kool“ vastutavaks toimetajaks on HSM Koolivalitsuse direktor P. Mägraken, tegevaks toimetajaks G. Ollik, toimetuse liikmeiks haridusnõunik J. Aavik, HSM Koolivalitsuse abidirektor A. Borkvell, koolinõunik J. Grüntal, HSM peasekretär A. Kurvits ja HSM Kulteoskuse osakonna direktor V. Päts.

Kaastööd „Eesti Koolile“ on senini lubanud järgmised Tartu ülikooli ja teiste õppeasutuste õppejõud, koolinõunikud ja muud haridustegelased: Johannes Adamson, Villem Alto, Christian Brüller, Aleksander Elango, Johann Estam, Valter Freymann, August Gustavson, Pärtel Haliste, Erich Jaanvärk, Adele Johanson, Jaan Johanson, Karl Jungerman, Harald Jänes, Aleksei Kallits, haridus- ja sotsiaalminister Nikolai Kann, Jakob Kents, Elviire Kask, Otto Joh. Kiesel, Johannes Kiivet, Ernst Kilkson, Richard Kleis, Jaan Konks, Alfred Koort, August Kuks, Aleksander Kurvits, Aleksander Kuut, August Kõrv, Johannes Käis, Johann Lang, Robert Lattik, Aleksander Lepp, Alma Martin, Kristjan Meikop, Meinhard Meiusi, Mart Meos, Karl Mihkla, haridus- ja sotsiaalministri abi Alfred Mõttus, Johannes Mälton, Viktor Neggo, Elmar Nerep, Gottlieb Ney, Nikolai Nurmiste, Jüri Nuut, Edgar Oissaar, Villem Orav, Jüri Parinbak, Jaan Port, Friedrich Puksov, Andres Päril, Mait Püüman, Voldemar Raam, piiskop Hugo Bernhard Rahamägi, Hermann Rajamaa, Aleksander Rammul, Märt Raud, Gustav Reial, Rudolf Reiman, Hans Roos, Jaan Roos, Hugo Salasoo, Heinrich Sepp, Richard Summer, Rudolf Taba, Johannes Talts, Paul Truusmann, Theodor Ussisoo, Aleksander Vaigla, Anni Varma, Aleksander

Veiderman, August Veltmann, August Vestren-Doll, Viktor Viilup, Hugo Viires, Endel Vint, Johannes Väinaste, Anton Üksti ja Jaak Ümarik.

Ajakiri „Eesti Kool“ ilmub 10 korda aastas, iga kuu üks vihik, välja arvatud juuni ja juuli kuu. Tellimise hind on 2 kr. 50 senti aastas. Toimetuse asukoht on Haridus- ja sotsiaalministeeriumis, tuba nr. 20, telefon 453-59. Kirjavahetus ja tellimised tuleb saata toimetusele aadressil: Tallinn, Tõnismägi 11. Tellimisraha võib saata vahenditult toimetusele või maksta postil „Eesti Kooli“ jooksvale arvele nr. 433. Avalikkudel koolidel ja õigustega erakoolidel, kellele Haridus- ja sotsiaalministeeriumi 1934 a. 3. detsembri ringkirja nr. 32155 (HSM T 17 — 1934) järgi „Eesti Kooli“ tellimine on kohustuslik, ei ole vaja saata tellimisi, sest neile koolidele saadetakse nimetatud ajakiri ilma tellimiseta. Tähendatud koolide juhatajaid palub toimetus hoolitseda, et tellimisrahad tasutakse aegsasti. Soovitav on, et omavalitsused, kellel on mitu kooli, tasuksid nende tellimisrahad ühiselt. Erakoolidel, kellele „Eesti Kooli“ tellimine samuti kohustuslik, tuleb saata tellimine ja tasuda tellimisraha eelpool tähendatud korras.

Tallinnas, 5. detsembril 1934 a. Nr. 32155.

Vastutav toimetaja P. Mägraken.

Tegev toimetaja G. Ollik.

MITTEAMETLIK OSA.

Riigi Teatajas 1934 a. 24. septembrist 6. novembrini avaldatud seaduste ja määruste nimestik teaduse, kunsti, hariduse, tervishoiu, hoolekande ja pensionide alal.

Eesti kultuurkapitali sihtkapitalide alusvarade hoidmise ja kasutamise määruse muutmise määrus, RT 79 — 1934, 654 (Muudetud nimet. määruse § 5, mis avaldatud RT 90 — 1928 ja ka „Teaduse-kunstialas“).

Riigivanema otsus nr. 696 erakeskkoolide avamise ja neis õpetatavate võõrkeelte järjekorra kohta, RT 79 — 1934, 656.

Elatisvahendite seadus, RT 81 — 1934, 681 (Selle seaduse maksimahakkamisega on kaotanud maksvuse Arstiseaduse §§ 659—676 ühes lisaga § 660 märkuse juurde, mis avaldatud VSK XIII köites ja ka „Tervishoiualas“).

Avalikkude õppeasutiste ja õigustega erakoolide õppejõudude tasude seaduse muutmise seadus, RT 81 — 1934, 682. (Muudetud nimet. seaduse §§ 11, 32 ja 34, mis avaldatud RT 39 — 1931 ja ka „Haridusalas“).

Kõrgema kunstikooli „Pallas“ põhimäärus, RT 81 — 1934, 684.

Tariifinõukogu otsus 14. septembrist 1934. reisijateveotariifi nr. 93 muutmise ja täiendamise kohta, RT 81 — 1934, 686.

Kodumaal valmistatud farmatsöotiliste, kosmeetiliste ja dieetiliste preparaatide müügi määrus, RT 83 — 1934, 695. Õiendus, RT 90 — 1934, 728. (Selle määruse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse Valmistusele ja müügile lubatud liitrohtude nimekiri, Lubatud rohuseepide nimekiri, Lubatud kosmeetiliste preparaatide nimekiri ja Lubatud kosmeetiliste preparaatide nimekirja täiendus, mis avaldatud RT 87/88 — 1924 ja RT 36 — 1925).

Distsiplinaarseadustik, RT 81 — 1934, 679. (See seadustik hakkab maksma 1. veebruaril 1935.)

Riigi rahaliste loteriide korraldamise seadus, RT 84 — 1934, 698. (Selle seadusega on muudetud Seaduse loteriide kohta § 2, mis avaldatud RT 53 — 1919 ja ka „Haridustegelases“).

Ravimite väljaspool vabamüügi apteekke müügi määrus, RT 84 — 1934, 703.

Kriminaalseadustiku maksmapanemise seadus, RT 85 — 1934, 704. (See seadus hakkab maksma 1. veebruaril 1935. Selle seaduse maksmahakkamisega: 1) muudetakse Trükiseaduse § 13, mis avaldatud RT 43 — 1923 ja ka „Haridustegelases“, 2) kaotab maksvuse Muinasvarade kaitse seaduse § 20, mis avaldatud RT 111/112 — 1925 ja ka „Teaduse-kunstias“, 3) kaotavad maksvuse Hoolekande seaduse §§ 167—175, mis avaldatud RT 120/121 — 1925 ja ka „Hoolekandealas“, 4) kaotab maksvuse Suguhaiguste vastu võitlemise seaduse § 16, mis avaldatud RT 1 — 1927 ja ka „Tervishoiualas“, 5) kaotab maksvuse Merelaevanduses töötavate laste ja alaealiste sundusliku arstliku järelevaatuse seaduse § 6, mis avaldatud RT 199/200 — 1925 ja ka „Tervishoiualas“, 6) kaotavad maksvuse Tööstusettevõtete nädala puhkepäevade seaduse §§ 8—10, mis avaldatud RT 4 — 1926 ja ka „Tervishoiualas“.

Õpilaste hindamise ning klassi- ja koolikursuse lõpetamise määruse muutmise määrus, RT 87 — 1934, 716. (See määrus on avaldatud ka HSMT 14 — 1934).

Perekonnanimede korraldamise seadus, RT 91 — 1934, 735.

Töökorralduse erifondi määrus, RT 92 — 1934, 741.

Keeleseadus, RT 93 — 1934, 744.

Rahvusse kuuluvuse aluste määramise seadus, RT 93 — 1934, 745.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi pedagoogilise ajakirja väljaandmise määrus, RT 93 — 1934, 746. (See määrus on avaldatud ka HSMT 15 — 1934).